

De Degans i altres espècies en perill d'extinció

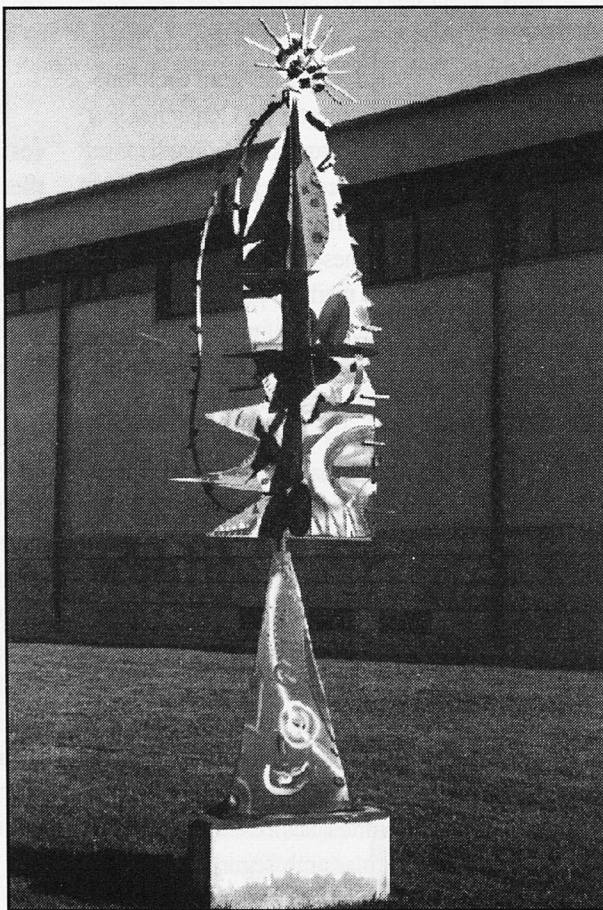
“La UIB ha estat i és encara, la Universitat amb un model més departamentalitzat. Tant és així que la figura de les Facultats podia ben bé deixar d'existir i la UIB continuaria funcionant perfectament.”

Antoni J. Colom Cañellas

La LRU, que ja fa dotze anys és el marc legal del nostre sistema universitari, planteja una contradicció important quan a la vegada propugna una Universitat descentralitzada, tot seguint els models propis de l'ensenyament superior dels països anglosaxons, sense desterrar la figura de les facultats i, per tant, dels degans perllongant en aquest cas la tradició europea de les antigues universitats. O sigui, intenta un model mixt, que a l'hora de la veritat, és complicat de poder dur a terme tota vegada que una Universitat departamentalitzada considera que el departament és el nucli clau d'organització de la docència, de la recerca i de la representativitat, i es converteix d'aquesta manera en la cèl·lula estructurant bàsica i gairebé única de la vida universitària. Per altre costat, la tradició de les nostres universitats, feia de les Facultats els nuclis essencials d'organització.

Aquesta situació dicotòmica, i tal vegada contradictòria, de la LRU s'ha de veure molt possiblement com un intent d'accontentar tothom,

o sigui, les universitats petites, que varen intuir ben aviat que la departamentalització era un instrument força important de dinamització, de creixement i de moderni-

tat; i, també, les universitats grans i “clàssiques”, on el poder de les Facultats –i, per tant, dels seus òrgans de govern– eren, si més no, l'eix central de la seva vida interna i la pedra angular de la seva sedimentació i desenvolupament, sense oblidar tampoc que d'aquesta forma es donava el perllongament de situacions d'estatus, no tan sols acadèmic sinó també social (els degans de la Complutense fins i tot gaudeixen de cotxe oficial). En definitiva, que els redactors de la LRU no varen tenir el que calia tenir per fer front als interessos d'Universitats tals com la Complutense, Barcelona, Salamanca, Sevilla, etc.

En el nostre cas, pel que fa a la Universitat de les Illes Balears, cal dir que dins els ambients ministerials sempre ha tingut la fama d'esser la Universitat que ha aplicat en els seus estatuts les innovacions de la LRU d'una forma més radical. Per tant, en aquest sentit, la UIB ha estat i és encara, la Universitat amb un model més

departamentalitzat. Tant és així que la figura de les Facultats podia ben bé deixar d'existir i la UIB continuaria funcionant perfectament. Ara bé, això, la desaparició de les Facultats, no és permès per la pròpia LRU, tota vegada que la llei obliga a crear el centre –Facultats o Escoles– a la vegada que es crea el nou estudi. Prova tot el que deim l'articulació dels propis estatuts de la UIB que en parlar dels degans tan sols els atribueix les funcions següents: “*El degà o director assumirà la representació del centre. Com a tal, exercirà la direcció i coordinació de les funcions i activitats desenvolupades en el seu si, presidirà la junta del centre i n'executarà els acords*” (article 61). Ara bé, quan es parla de coordinació de les funcions i activitats desenvolupades en el seu si, no es refereix a les pròpies de la docència i la recerca, ja que aquestes són pròpies dels caps de

departament, amb la qual cosa la funció del degà queda limitada a la representació del centre, a presidir la Junta de Facultat i executar-ne els acords i, en tot cas, a dirigir i coordinar les altres activitats que es desenvolupin en el si de la Facultat excepte la docència i la recerca, o sigui, el manteniment de l'edifici, això tan abstracte que és l'ordre, fer els horaris, distribuir els espais i les activitats pròpies de l'educació no formal, sempre, és clar, que no entrin en competència amb les atribucions del vicerectorat d'extensió universitària. En definitiva, ben poca cosa, gairebé res.

“Un degà a la UIB o pot fer vida de jubilat, o ha de cercar i recercar amb imaginació la seva pròpia funcionalitat.”

Doncs bé, el que subscriu, degà de la Facultat d'Educació de la UIB, podria anomenar-se a ell mateix, tot seguint Pirandello, com el cas d'un degà en recerca constant del seu espai. Perquè, parlem clar, un degà a la UIB o pot fer vida de jubilat, o ha de cercar i recercar amb imaginació la seva pròpia funcionalitat. Això sí, sense entrar en conflicte amb les competències dels caps de departament i altres càrrecs.

En el meu cas i en el del meu equip, l'espai es va obrint poc a poc, sense estridències i esper que a partir de l'any que ve, amb l'estrena del nou edifici que la Facultat té assignat, es puguin denotar encara més les noves funcions que anam desenvolupant. Per ara, anirem coordinant els diferents consells d'estudis, intentam solucionar els conflictes, desenvolupam una tasca constant amb el professorat a nivell humà en l'intent de facilitar-li la seva feina, mantenim contacte permanent amb els estudiants, desenvolupam una tasca informativa significativa. Tot això juntament amb una activitat cultural gens menyspreable (i gairebé

sense despeses per la nostra part; això és el mèrit) de la qual la revista LLUC, gràcies a la seva generositat, en va donant notícia i raó mitjançant els respectius números monogràfics que ens dedica; la consolidació del que, per ara, és l'únic grup de teatre de la UIB, que a hores d'ara ja ha sortit dues vegades a Barcelona amb les seves obres; la participació a la publicació d'*Interaula*, revista coordinadora de totes les Facultats d'Educació dels Països Catalans. Tenim altres projectes nous com són: la constitució d'una organització no governamental pròpia de la Facultat per tal de desenvolupar activitat pedagògica en el tercer món (ja durant el curs anterior els nostres alumnes anaren a la selva de Guatemala amb aquest objectiu); el desenvolupament de contactes amb els centres de secundària per

tal d'oferir-los un institut de recerca en didàctiques especials; etc. Aquestes són algunes de les activitats que anam fent i que farem pròximament. Ara bé, el més important de tot això és que totes aquestes activitats són fruit d'un ambient de Facultat, en el qual la categoria humana i professional del professorat fa que ells mateixos aportin idees que després la Facultat duu a terme. En aquest sentit he de dir que la meua política és de desenvolupar les polítiques d'activitats que els professors demanen, fora de tot dirigisme personal. La Facultat d'Educació és i serà el que vulguin els seus integrants. L'equip deganal sols està per fer-ho possible, per animar a l'acció i, evidentment, per mostrar el camí i donar, si cal, la primera passa. □

Degà de la UIB

tecno broker
Corredoria d'Assegurances S.L.

Una assegurança intel·ligent

Una assegurança eficaç

Productes comercialitzats en exclusiva

- Llar
- Subsidi
- Medicina privada

C/ Julià Àlvarez, 8 1r esq.
07004 Palma de Mallorca
Tel. 76 13 35 Fax 76 07 52